בס"ד

יום **א'**, **כ"ז** ב**כסלו** תשס"א (**24** בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע טוב!

היום, **כ"ז** ב**כסלו**, בשנת תרמ"ט(1888-5649), נולד **הרב יצחק הלוי הרצוג**. נתמנה להיות הרב הראשי (אשכנזי) השני לארץ ישראל, אחרי פטירתו של הרב קוק זצ"ל, שנה לפני-כן. קודם לכן, כיהן הרב הרצוג כרב בבלפאסט שבאירלנד מ 1919- וכרב ראשי ליהודי אירלבד החופשית מ 1921-. אחרי כניסתו לתפקיד הרב הראשי בארץ, הוא ייצג את היישוב בוועדות הבינלאומיות שדַנוּ בגורלה של ארץ-ישראל והיישוב.
בנו, **חיים**, לפני שעלה להיות נשיאה ה 6- של המדינה (1983-1993), היה אלוף בצה"ל ופרשן צבאי – גם במלחמת ששת הימים וגם במלחמת יום הכיפורים. ב 1975- נתמנה להיות ראש המשלחת הישראלית לאו"ם, ובתור כך – כפי שהוזכר כאן לאחרונה – הרצוג, מבמת הנואמים, קרע לגזרים את הצעת האו"ם המשווה את הציונות לגזענות, בנוב' 1975.
בנו השני של הרב הרצוג, **יעקב** (1921-1972) – רב, משפטן, מלומד ודיפלומאט – היה ציר ישראל בוושינגטון ושגריר בקנדה (שם הוא ניצח את ההיסטוריון הבריטי הנודע, ארנולד טוינבי, בעימות בנושא, 'האם העם היהודי/היהדות הוא מאובן אנאכרוניסטי'). אח"כ שירת הרצוג כמנכ"ל משרד ראש הממשלה בתקופותיהם של לוי אשכול וגולדה מאיר.
[תאריכון/יודאיקה לקסיקון]

***

"...ולאהוב את ארצו":

ירושלים{המשך} – להלן תאריכים עיקריים בתולדות ירושלים מכיבוש העיר ע"י דוד המלך ועד ימינו (לפי המניין המקובל של השנים):
בתקופה הישראלית: **969** לפסה"נ – בניין בית המקדש בידי שלמה המלך
930 לפסה"נ – פילוג הממלכה; ירושלים בירת יהודה בלבד
924 לפסה"נ – שישק, מלך מצרים, מטיל מס כבד על העיר
701 לפסה"נ – סנחריב, מלך אשור, צר על ירושלים
586 לפסה"נ – נבוכדנאצר, מלך בבל, מחריב את ירושלים ושורף את בית המקדש ה-I
בתקופה הבבלית והפרסית: **538** לפסה"נ – ראשית שיבת ציון, בימי כורש, מלך פרס, בראשותו של זרובבל בן שאלתיאל
515 לפסה"נ – חנוכת בית המקדש השני
445 לפסה"נ – בניין ירושלים וחומותיה בידי נחמיה
בתקופה ההלניסטית ובימי החשמונאים: **332** לפסה"נ – אלכסנדר מוקדון מבקר בירושלים; תחילת חדירתם של היוונים ושל תנועת ההתיוונות
169 לפסה"נ – אנטיוכוס אפיפנס, מלך סוריה, משתלט על ירושלים, עורך טבח בתושביה היהודיים ומבטל את הפולחן בבית המקדש
165-167 לפסה"נ – מרד החשמונאים; כיבוש העיר, טיהור בית המקדש וחידוש הפולחן
63 לפסה"נ – פומפיוס נכנס לירושלים בראש צבא רומי. {ההמשך יבוא} [כל מקום ואתר]

***

בענייני חנוכה: "כתב אבי מורי ורבי, ר' שמואל שפרבר, בספרו "מאמרות": 'אומר אדם לחוג חג, עליו לעמוד על הרקע ההיסטורי ולהעריכו כדבעי (כמו שמתבקש). מתוך כך הוא טופס את משמעותו וזוכה ורואה באורותיו.' והוא הדין למנהגי החג. רוצה אדם להבין מנהגיו של אותו יום טוב, עליו לעמוד על הרקע ההיסטורי ולהעריכו כדבעי, ומתוך כך לראות כיצד משתלשלות ממנו הדרכים בהן חוגגים אותו. {ההמשך מחר} [ד. שפרבר, "מנהגי ישראל"]

יום נעים וחנוכה שמח!